

одговоре на реалне потребе тражилаца азила. **Емир Прцановић** у раду *Развој система међународне заштите – азила у Босни и Херцеговини* описује развој система заштите избеглица у БиХ, доносећи приказ основних правних одредби и прописа, као и улоге различитих националних и међународних актера у овом процесу. Ово поглавље, а уједно и Зборник, завршава се радом *Сустав азила у Републици Македонији* ауторке **Доне Димов-Марковске**, у коме прати развој азилног система у Македонији и указује на проблеме који постоје у азилној пракси.

Овај Зборник представља позитиван пример сарадње научног и цивилног сектора у изоловању и дефинисању кључних проблема азилног система, али и формулисању предлога за њихово превазилажење. Померање перспективе са хрватског на шири европски или регионални контекст у већини радова указује на даље могуће примене резултата ових истраживања у расветљавању појединих унутрашњих контрадикторности европских азилних политика.

Марта Стојић Митровић

Антрополошко истраживање у Крњачи, Боговађи и Бањи Ковиљачи

Као истраживачи, истраживачице, активисти и активисткиње на подручју миграција у Словенији већ неко време пратимо ситуацију у Србији: у првој фази смо покушали да сакупљамо информације из различитих медија, али јако брзо нам је постало јасно да је то недовољно и етички упитно. Осетили смо да је наша дужност – ако озбиљно схватамо своје истраживање и активизам на подручју миграција – да активније узмемо учешћа. То нам је постало још јасније када смо приметили да постоји пуно сличности између ситуације у Словенији од пре неколико година и садашњих догађања у Србији: екстернализација европских миграцијских политика и притисак ЕУ да трансформише Словенију и Србију у „тампон-зоне“ које треба да одиграју улогу „пса чувара“, како би блокирале што више миграната на путу у ЕУ. Предвидиво слични били су политички и медијски дискурси који су се базирали на секуритарном дискурсу и перцепцији миграната као претње; стриктној подели између тражилаца азила и недокументованих миграната, који су портретисани као особе које злоупотребљавају азил. Последица тих проблематичних дискурса у обе државе је била, с једне стране, серија ксенофобних реакција локалног становништва, које су била толерисане од стране локалне и државне власти, док је, са друге стране, уочен недостатак колективне солидарне подршке мигрантима од стране активистичких и невладиних организација, истраживача, академских радника и осталог становништва. Подстакнути свим овим сличностима, на Одељењу за етнологију и културну антропологију Филозофског факултета у Љубљани одлучили смо да организујемо теренско истраживање у Србији са студентима основног и магистарског студија етнологије и културне антропологије који су изабрали предмет Антропологија миграција (води доц. др. Уршула Липовец Чеброн) и предмет Етнологија Африке (води доц. др. Сарах Луначек). Иако нисмо добили финансијску подршку за одлазак на терен (изузетак је била мања материјална помоћ за студенте коју је донирао огранак студентске организације на Филозофском факултету), одлучили смо се на тај корак и како

бисмо помогли нашим сарадницама Ели Мех (која се као активисткиња и истраживачица у Србији, Хрватској и Словенији бави миграцијама), као и Марти Стојић Митровић (истраживачица миграција у Србији, запослена на Етнографском институту САНУ), које су нам пружиле помоћ у погледу информација и логистици, али и моралну подршку.

Почетком априла, 6. 4. 2015, група од 15 студента, студенткиња и две менторке је отишла у Београд. Исте вечери смо се окупили у САНУ, где су нам Марта Стојић Митровић, Ела Мех, Мирослава Лукић Крстановић и Весна Трифунновић одржале уводна предавања о миграцијској ситуацији у Србији. Следећег дана смо се разделили у три групе, од којих је прва истраживала ситуацију у азилном центру у Крњачи, друга у Боговађи и трећа у Бањи Ковиљачи. Иако смо планирали и одлазак у Сјеницу и Тутин, то је било неизводљиво због лошег времена. Теме истраживања су биле различите: искуства миграната на путу до Србије и у Србији, са фокусом на њиховим имагинаријима, на искуству жена и на перцепцији тела, болести и здравља; реакције локалног становништва (од ксенофобних и расистичких ставова до солидарности и проблема кријумчарења). Група студената која је остала у Словенији, током тог периода се бавила упоређивањем српског и миграцијског законодавства ЕУ, као и анализом извештавања српских медија, што је допринело разумевању неких догађаја на терену.

Након интензивног петодневног теренског рада, током кога смо највише времена провели са мигрантима и остали дубоко дирнути њиховом снагом, луцидношћу и тешким искуствима, схватили смо да би то требало да буде тек почетак даљег и дубљег теренског истраживања, али и дружења и сарађивања са мигрантима. Са нотесима пунима записа и телефонима пунима контакта миграната, отишли смо у Београд и одлучили да ћемо се ускоро вратити. У Београду смо заједно са колективом No border Serbia скували храну, коју смо донели из Љубљане, и у великим лонцима је допремили до београдског парка испред Главне аутобуске станице, у којем се окуљао већи број миграната. Наша намера није била подстакнута пуким хуманитаризмом, да бисмо само „нахранили гладна уста“, већ смо желели – без патернализма и виктимизације – да осим хране, пружимо и информације мигрантима на путу. Истовремено смо желели да локалном становништву пошаљемо сигнал како да се културна анестезија трансформише у солидарност са мигрантима. Постепено је све већи број полицајаца почео да се сакупља око нас, и изгледало је да су желели да наше дружење претворе у рацију, међутим, убрзо су одустали од тога.

После повратка смо организовали два јавна догађаја на Факултету за социјални рад и у Социјалном центру Рог, на којима смо са слушаоцима поделили своја искуства истраживања у Србији. Студенти, студенткиње, истраживачи, истраживачице, активисти и активисткиње у Словенији показали су велико интересовање и жељу да учествују и сарађују са колегама, колегиницама, мигрантима и мигранткињама у Србији. У овом тренутку се на основу нашег теренског истраживања пишу студентски радови и чланци који ће бити објављени у једној од следећих свезака *Časopisa za kritiko znanosti*, а надамо се да ћемо их ускоро преводити и на српски и енглески језик.

Уршула Липовец Чеброн